

[Søren Olesen.]

angre, at de har fået dette tilskud sat så højt op. De tilskud, skolerne får, enten det nu er faste tilskud eller bygningstilskud, styrker deres økonomi, men de bør stadigvæk stå frit med hensyn til ansættelsen af lærerpersonale.

I denne forbindelse vil jeg gerne nævne det nye, der foreslås, at der skal kunne ydes tilskud til danske elever, som ønsker ophold på andre nordiske høj- og landbrugsskoler. Jeg synes, det nordiske samarbejde er en udmærket ting, men denne nye bestemmelse skulle ikke gerne føre til, at der gives støtte til udenlandsrejser. Hvordan man har tænkt sig at gå frem, ved jeg ikke, men jeg synes egentlig, at støtten burde være betinget af, at vedkommende først havde besøgt en dansk højskole, således at det kunne ses, at der virkelig var en trang tilstede, ikke blot et ønske om at komme lidt ud og se fremmede forhold.

Noget tilsvarende gælder de korte kursus, som man foreslår gjort tilskudsberettigede. Det er klart, at når en højskole ikke får tilstrækkelig tilslutning til de længere kursus, prøver den at forbedre sin økonomi ved at afholde kortere kursus; jeg er iøvrigt tilfreds med, at deltagerne i disse korte kursus ikke skal kunne medtages ved beregningen af det årselevantal, som betinger retten til statstilskud. Det kan vist ikke nægtes, at nogle af disse korte kursus snarere former sig som underholdning end som undervisning og mere har karakter af et ferieophold end just af et højskoleophold, hvorunder der virkelig arbejdes. Derfor mener jeg, man også her skal være noget tilbageholdende med at yde økonomisk støtte. Derimod har jeg ikke noget at indvende imod, at der ydes støtte, hvor der er tale om 1 måneds eller 2 måneders kursus, når tilskuddet er betinget af, at vedkommende før har deltaget i et andet kursus.

Hvad angår højskolernes fremtid, tror jeg ikke, man kan holde en skoleform oppe med økonomisk støtte alene, hvis der ikke er en virkelig baggrund for den. Jeg mener, man stadig må have for øje, at der også for de unge selv skal være tale om et ansvar og en bekostning, og for skolerne og for dem, der driver dem, skal der også være et personligt ansvar, således at højskolearbejdet stadigvæk er en livsgerning, som man sætter

noget ind på. I modsat fald vil det let gå sådan, at højskolerne mister deres vækkende og folkelige betydning, som er den væsentligste, og som altid er gået foran den faglige undervisning og dygtiggørelse. Det er den, som til syvende og sidst betinger højskolernes beståen, idet den faglige undervisning kan fås på anden måde. Vi må derfor regne med, at det er naturligt, at vi efterhånden får færre højskoler, men at der bliver samling om dem, der stadig har noget at bringe ungdommen, hvis undervisning ungdommen selv vil bringe ofre for at få del i, og som de, der arbejder der, vil sætte noget ind på at gennemføre med eller uden statens hjælp.

Når jeg giver tilslutning til den tilskudsforhøjelse, der er en følge af dyrtid og pristigninger, vil jeg som sagt gerne tage forbehold på de enkelte punkter, jeg her har nævnt.

Undervisningsministeren (Bomholt): Jeg takker for saglig og positiv behandling af lovforslaget. Det må betyde noget for højskolens mange medarbejdere, at der fra alle sider i folketinget vises forståelse overfor deres arbejde.

Jeg er naturligvis villig til overfor det udvalg, der nedsættes, at fremskaffe de ønskede oplysninger. Jeg går ud fra som givet, at repræsentanter for foreningen af højskoler og landbrugsskoler vil møde frem i udvalget og fremsætte deres synspunkter.

Til det ærede medlem hr. Søren Olesen, der talte sidst, vil jeg gerne bemærke, at forhøjelsen af tilskuddet til lærerlønninger fra 50 pct. til 70 pct. ikke medfører nogen som helst ændring i statens forhold til de pågældende skoler. Der er ingen grund til at frygte statens indgreb. Det er en grundbetingelse for en livsanskuelsesskole, at den arbejder i den hidtidige frihed.

Det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) omtalte den særlige begunstigelse, som de elever, der har deltaget i militærtjeneste, modtager, og spurgte, om de 12 måneder var et mål, vi havde i sigte. Jeg må bedrøve det ærede medlem med at sige, at disse 12 måneder ingen relation har til forsvarspolitikken iøvrigt. Det er forresten mit indtryk, at denne nyordning med forøget tilskud til elever, der har deltaget i militærtjeneste, ikke i tilstrækkelig grad